

zením ředitele Jindřicha C., zabráněním jeho vstupu do továrny, obsazením telefonu, dáním rozkazů úřednictvu ohledně opatření a vyplácení peněz atd.). Zrušovací soud vyslovil již v četných rozhodnutích, že již v pouhém zabrání cizí nemovitosti a ve svémocných úkonech uvedeného způsobu dlužno shledávati násilí na jmění a statku, poněvadž se tím odnímá oprávněné osobě právo volného nakládání s jejím majetkem, jež jí dle platných zákonů přísluší, takže již takovéto protizákonné a svémocné zasahování do majetkové sféry osoby oprávněné nelze označiti jinak než jako násilí. Vyhržovali-li však obžalovaní kromě toho úřednictvu, pokud se týče majiteli továrny způsobem shora zjištěným, pak dopustili se vedle zločinu dle § 83 tr.-zák. též zločinu vydírání dle § 98 b) tr. zák., jehož skutkové náležitosti nalézací soud jak v objektivním tak i subjektivním směru vzal za dány. Jdeť tu o dvojí trestnou činnost, z níž jedna spadá pod ustanovení § 83 tr. zák., druhá pak pod § 98 lit. b) tr. zák.

Čís. 633.

Jest úmyslným a veřejným užíváním šlechtických titulů (§ 6 zákona ze dne 10. dubna 1920, čís. 243 sb. z. a n.), byla-li poštou rozezlána v otevřené obálce svatební oznámení, obsahující šlechtické tituly rodin snoubenců.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1921, Kr I 1280/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti vznesené generální prokuraturou na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v M. ze dne 14. července 1920 a rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v P. ze dne 2. listopadu 1920 porušen byl zákon v ustanovení třetího odstavce § 475 tr. ř. a § 6 odstavec první čís. 1 zákona ze dne 10. dubna 1920, čís. 243 sb. z. a n.

Důvody:

Trestním oznámením četnictva předloženo bylo okresnímu soudu v M. tištěné svatební oznámení, datované dne 20. května 1920, v němž označovali otec nevěsty a bratr ženichův sňatek své dcery pokud se týče bratra, užívající při tom svých bývalých šlechtických titulů. Funkcionář státního zastupitelství navrhl potrestání pro přestupek § 6 čís. 1 zákona ze dne 10. dubna 1920, čís. 243 sb. z. a n. Rozsudkem okresního soudu v M. ze dne 14. července 1920 sprostěn byl dle § 259 čís. 3 tr. ř. otec nevěsty z obžaloby pro zmíněný přestupek, jehož se dle obžaloby dopustil tím, že v květnu 1920 v M. ve svatebním oznámení své dcery úmyslně a veřejně hleděl naznačiti své bývalé šlechtictví. Dle odůvodnění rozsudku vzal okresní soud za prokázáno, že obžalovaný v květnu 1920 v M. dal poštu rozeslati svým známým svatební oznámení svrchu uvedeného obsahu a že v dotyčném oznámení bylo naznačeno bývalé šlechtictví obžalovaného a jeho choti. Naproti tomu okresní soud nevzal za prokázáno, že by se tak bylo stalo úmyslně a veřejně, neboť jedná prý se tu o záležitost rodinnou a čistě soukromou a v zaslání tištěného oznámení poštou na adresu určitých osob nelze spatřovati nic veřejného, třeba se bylo stalo

v nezalepených obálkách, ježto slušný člověk nenahlédne ani do nezalepeného dopisu, není-li adresátem, a před neslušnými lidmi neobstojí po případě ani dopis zavřený. Proto se prý označení bývalého šlechtictví stalo soukromě a nikoliv veřejně. Ale nestalo se prý ani úmyslně, ježto trestní zákon v § 1 vyžaduje ku každému pozitivnímu přestoupení zákona úmyslnost. Vyžaduje-li zákonodárce přes to v § 6 čís. 1 cit. zákona jako náležitost tohoto nového činu trestného úmyslnost, lze označení bývalého šlechtictví pokládati jen tenkrát za »úmyslné«, má-li se uskutečnit přes tento zákaz a má-li se jím tudíž dáti na jevo nevážnost k tomuto zákonu. Konečně uvádí rozsudek, že označení šlechtictví nemělo zde jiného účelu, nežli označiti rodinu, ze které svatebčané pocházejí, jak děje se i v rodinách občanských. K odvolání veřejného obžalobce byl rozsudek ten rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 2. listopadu 1920, s poukazem na důvody prvního soudu potvrzen s tím dodatkem, že odvolací soud sám má vědomost o tom, že v Čechách jest několik rodin téhož jména a že obžalovaný nechtěl si přivlastniti titul šlechtický, nýbrž že pouze chtěl oznámiti, ze které rodiny nevěsta pochází. Rozsudky obou stolic porušují zákon. Zákonem ze dne 10. prosince 1918, čís. 61 sb. z. a n. bylo zrušeno šlechtictví a ustanoveno, že bývalí šlechtici nesmějí užívati svého rodného jména s přídomkem anebo dodatkem, vyznačujícím šlechtictví. Tato lex imperfecta obdržela doplnění zákonem ze dne 10. dubna 1920, čís. 243 sb. z. a n., dle něhož dopouští se přestupku, soudem trestného, 1. dle § 6, odstavec první čís. 1, kdo úmyslně a veřejně užívá šlechtických titulů nebo kdo takovým způsobem hledí naznačiti své bývalé šlechtictví, 2. dle téhož § odstavec první čís. 3, kdo v tisku někomu dává zákonem zrušený titul šlechtický. Proti oběma těmito zákonným předpisům prohřešuje se zřejmě tištěné a poštou rozeslané svatební oznámení tím, že otec nevěsty označuje sebe jako Jana L. z rodu říšských hrabat L., svobodných pánů z B., že označuje dále svou choť jako rozenou princeznu ze Sch. a nastávajícího svého zetě Františka Rudolfa jako syna zvěčnělého Františka Josefa, říšského hraběte ze S. a A. a jeho manželky S., rozené hraběnky z W. Stejně počíná si na témže svatebním oznámení bratr ženichův, jenž označuje se jako Josef S. z rodu říšských hrabat ze S. a A. Ohledně skutkové podstaty dle § 6 odstavec první čís. 3 cit. zák. nebyl ovšem učiněn návrh veřejného obžalobce, jenž zní výslovně jen na přestupek dle odstavce prvního čís. 1 § 6 cit. zák. a ve směru tom nelze tedy rozsudku ani té, ani oné stolice ničeho vytýkati. Pokud se však týče bratra ženichova, na něhož se všeobecně učiněný návrh na potrestání pro přestupek § 6 odstavec první ve smyslu § 457 tr. ř. také vztahoval, nebyla rozsudkem okresního soudu žaloba vyčerpána (§ 281 čís. 7 tr. ř.) a odvolací soud, nezjednav nápravy, porušil tím ustanovení třetího odstavce § 475 tr. ř. Oba rozsudky pak, neshledávajíc v závadném jednání nevěstina otce vůbec přestupku dle § 6 odstavec první čís. 1 cit. zák., ježto tu prý není úmyslnosti a veřejnosti, spočívají zřejmě na názoru právně mylném. Uvádí-li rozsudek okresního soudu, že šlo o záležitost čistě soukromou a že v zaslání tištěného oznámení v nezalepených obálkách poštou na adresu určitých osob nelze spatřovati nic veřejného, ježto slušný člověk nenahlédne ani do nezalepeného dopisu, není-li mu adresován, nebyla tím nikterak vyvrácena možnost, by i jiné osoby než adresáti vzaly obsah dopisu na vědomí, a přehlíží se, že po-

štovní orgány mají dokonce z důvodů fiskálních úřední povinnost, by obsah nezalepených dopisů kontrolovaly. Zasláním otevřeného dopisu poštou jest tedy obsah dopisu učiněn veřejnosti přístupným. Pokud se otázky úmyslnosti týče, vyslovuje okresní soud mylný názor, že trestní zákon v § 1 vyžaduje ku každému pozitivnímu přestoupení zákona úmyslnost a že označení bývalého šlechtictví lze pokládati jen tenkrát za úmyslné, má-li se uskutečnit přes tento zákaz a má-li se jím tudíž dáti na jevo nevážnost k tomuto zákonu, takového úmyslu však že obžalovaný neměl, nýbrž že chtěl označiti pouze rodinu, ze které svatebčané pocházejí. Avšak § 1 tr. z. nelze se vůbec dovolávati při přestupcích a, vyžaduje-li § 6 odstavec první čís. 1 cit. zák. přes zásadu, v § 238 tr. zák. vytknutou, náležitost úmyslnosti pro spáchání tohoto přestupku, nemá požadavek ten jiného významu, než že dopustiti se ho nelze na př. při neznalosti zákona (§ 233) anebo ze zapomětlivosti nebo roztržitosti. Jinak však ku jeho spáchání stačí, aby tu bylo vědomí, že šlechtictví jest zrušeno a že bývalí šlechtici nesmějí užívati svého rodového jména s přídomkem nebo dodatkem vyznačujícím šlechtictví. Zejména však motiv »dáti na jevo nevážnost k tomuto zákonu« jest s hlediska § 1 tr. zák. zcela bezvýznamný. Odvolací soud, přikloniv se úplně k rozhodovacím důvodům prvního soudu, a dodav, že otec nevěstin chtěl asi jen oznámiti, ze které rodiny L-ských nevěsta pochází, projevil názor právně stejně mylný jako okresní soud, neboť oznámení takové nesmělo se díti způsobem, ve svatebním oznámení voleným, kterýmž bývalé šlechtictví Jana L-a zřetelně a nepochybně jest naznačeno.

Čís. 634.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.). Pletichy spáchané podloudným obchodem s mýdlem.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1921, Kr I 20/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Hoře Kutné ze dne 1. prosince 1920, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění již s hlediska poslednějšího důvodu zmatečnosti. Zjištěno je, že obžalovaný koupil v lednu 1920 od firmy braří V. v Praze celkem 8 beden mýdla, jež ještě v lednu a pak v únoru prodal dále dvěma konsumním družstvům a dvěma obchodníkům. V té době náleželo mýdlo k předmětům podléhajícím hospodářství vázanému. To vychází na jevo z nařízení ministerstva obchodu ze dne 25. srpna 1917, čís. 359 ř. z. resp. vyhlášky téhož ministerstva ze dne 25. srpna 1917, čís. 360 ř. z. a z nařízení vlády republiky Československé ze dne 3. září 1920, čís. 502 sb. z.